

УДК 792.5(477.82)(091)«1975/2025»:008

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-4-51>

Микола ЦАПЯК

доктор філософії з культурології, доцент кафедри хореографії, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, Волинська обл., Україна, 43025

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3645-201X>

Катерина ЛАВРИНЕЦЬ

магістерка мистецтва театру ляльок, Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого;

режисерка-постановниця Волинського академічного обласного театру ляльок, вул. Кривий Вал, 18, м. Луцьк, Україна, 43025

Бібліографічний опис статті: Цап'як, М., Лавринець, К. (2025). Волинський театр ляльок у контексті культурних трансформацій 1975–2025: репертуар, ідейні напрями та сценічна естетика. *Fine Art and Culture Studies*, 4, 397–403, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-4-51>

**ВОЛИНСЬКИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК У КОНТЕКСТІ
КУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ 1975-2025:
РЕПЕРТУАР, ІДЕЙНІ НАПРЯМИ ТА СЦЕНІЧНА ЕСТЕТИКА**

Мета дослідження – проаналізувати еволюцію Волинського академічного обласного театру ляльок у період 1975–2025 років у контексті культурних трансформацій України, визначити основні репертуарні та ідейні напрями театру, простежити зміни сценічної естетики та взаємодію з різними глядацькими аудиторіями. **Методологія** дослідження ґрунтується на комплексному підході, що поєднує історико-культурологічний аналіз, театрознавчий метод, хронологічний та порівняльний аналіз репертуару. Використані методи документального та архівного аналізу, інтерв'ю з учасниками постановок, а також аналіз критичних публікацій та рецензій на вистави театру. **Наукова новизна.** Уперше здійснено півстолітній хронологічний аналіз Волинського театру ляльок із виділенням чотирьох ключових періодів розвитку (радянський, пострадянський, довоєнний та сучасний). Виявлено закономірності трансформації репертуару, ідейних та естетичних підходів театру в контексті культурних та політичних змін в Україні. Стаття демонструє, як театр ляльок поєднує традиції українського лялькарства та новаторські практики, відповідаючи на потреби різних глядацьких аудиторій. **Висновки.** Волинський академічний обласний театр ляльок пройшов складний шлях розвитку, від реалізації радянських ідеологічних наративів до формування сучасного, відкритого до експериментів репертуару. Аналіз репертуару демонструє, що театр здатен поєднувати традиційні українські мотиви та світову драматургію, пропонуючи як дитячим, так і дорослим глядачам художньо-естетично насичені вистави. Сучасні постановки, зокрема іммерсивні та патріотичні, засвідчують здатність театру адаптуватися до нових соціокультурних викликів, зберігаючи при цьому національні традиції лялькарства. Сучасна діяльність театру демонструє відкритість до нових перформативних практик, експериментів як з драматургією, так і з форматом постановок.

Ключові слова: Волинський театр ляльок, історія театру, репертуарна ідейність, лялькарство, іммерсивна вистава, сучасні перформативні практики.

Mykola TSAPIAK

Doctor of Philosophy in Cultural Studies, Associate Professor, Department of Choreography, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Voli Avenue, Lutsk, Ukraine, 43025

ORCID: 0000-0003-3645-201X

Kateryna LAVRYNETS

Master of Puppet Theater Arts, Ivan Karpenko-Karyi Kyiv National University of Theater; Cinema, and Television Director, Volyn Academic Regional Puppet Theater, 18 Kryvyi Val St, Lutsk, Ukraine, 43025

To cite this article: Tsapiak, M., Lavrynets, K. (2025). Volynskyi teatr lialok u konteksti kulturnykh transformatsii 1975–2025: repertuar, ideini napriamy ta stsenichna estetyka [Volyn Puppet Theater in the context of cultural transformations 1975–2025: Repertoire, ideological directions and stage aesthetics]. *Fine Art and Culture Studies*, 4, 397–403, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-4-51>

VOLYN PUPPET THEATRE IN THE CONTEXT OF CULTURAL TRANSFORMATIONS: REPERTOIRE, IDEOLOGICAL DIRECTIONS AND AESTHETICS

The purpose of the study. To analyze the evolution of the Volyn Academic Regional Puppet Theater during 1975–2025 in the context of cultural transformations in Ukraine, to identify the main repertoire and ideological directions of the theater, and to trace changes in stage aesthetics and interaction with different audience groups. **The research methodology.** The study is based on a comprehensive approach combining historical-cultural analysis, theater studies methods, and chronological and comparative analysis of the repertoire. Methods include documentary and archival analysis, interviews with production participants, as well as analysis of critical publications and reviews of the theater's performances. **The scientific novelty.** For the first time, a fifty-year chronological analysis of the Volyn Puppet Theater has been conducted, highlighting four key periods of development (Soviet, post-Soviet, pre-war, and contemporary). Patterns of transformation in the theater's repertoire, ideological, and aesthetic approaches in the context of cultural and political changes in Ukraine have been identified. The article demonstrates how the puppet theater combines traditions of Ukrainian puppetry with innovative practices, responding to the needs of diverse audience groups. **Conclusions.** The Volyn Academic Regional Puppet Theater has undergone a complex development path, from implementing Soviet ideological narratives to forming a contemporary repertoire open to experimentation. Repertoire analysis shows that the theater is capable of combining traditional Ukrainian motifs with global dramaturgy, offering artistically and aesthetically rich performances to both children and adult audiences. Contemporary productions, including immersive and patriotic performances, demonstrate the theater's ability to adapt to new sociocultural challenges while preserving national puppetry traditions. The theater's current activities reveal openness to new performative practices and experimentation with both dramaturgy and performance formats.

Key words: Volyn Puppet Theater; theater history; repertoire ideology; puppetry; immersive performance; contemporary performative practices.

Актуальність проблеми. Волинський академічний обласний театр ляльок, який протягом півстоліття (1975–2025) формував і трансформував свій репертуар, естетику та ідейні напрями, є унікальним культурним феноменом Волині та України загалом. Його діяльність відображає не лише розвиток мистецтва лялькарства, а й широкий спектр соціокультурних процесів: вплив радянської ідеології, поступове звільнення від цензурних рамок, формування української національної традиції, адаптацію до сучасних викликів, включно із війною та кризами суспільної свідомості. Дослідження репертуару театру дозволяє простежити еволюцію театрального мислення, трансформацію ролі ляльки як засобу художньої виразності, а також розширення цільової аудиторії – від дітей до дорослих. Воно демонструє, як театр поєднує розважальні та просвітницькі функції, при цьому формуючи культурну пам'ять та національну ідентичність.

Актуальність також обумовлена тим, що сучасні постановки театру не лише відтворюють традиції українського лялькарства, а й експериментують із новими сценічними форматами – імерсивними виставами, інтеграцією арт-терапевтичних практик, етичними та патріотичними наративами. Це створює унікальну платформу для аналізу взаємозв'язку культурних трансформацій та розвитку художньої

практики. Таким чином, дослідження Волинського театру ляльок у контексті його культурних трансформацій є важливим як для театрознавства, так і для сучасної культурології, оскільки дозволяє оцінити вплив історичних подій, ідеологічних наративів та сучасних викликів на розвиток українського лялькарського мистецтва, а також зрозуміти його роль у формуванні суспільної свідомості та культурної самобутності.

Для системності дослідження матеріал умовно поділено на чотири періоди: радянський, пострадянський, довоєнний та сучасний. Кожен із них розглядається крізь призму естетичних пошуків, ідеологічної детермінованості та історичного контексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історію та творчу спадщину українських театрів досліджували такі науковці як В. Косаченко, що в своїй праці описав діяльність та становлення Чернігівського молодіжного театру (Косаченко, 2024), Т. Добровольська, що описала розвиток Львівського національного театру імені Марії Заньковецької у 50-70-х роках ХХ століття (Добровольська, 2016). Дослідниця А. Біленька також вивчала історію Київського національного театру імені І. Франка, а саме вплив соціалістичного реалізму на сценічне слово та творчість його колективу (Біленька, 2022). Інтеграцію радянських наративів в українську

літературу свого часу також описували У. Федорів (Федорів, 2016), Ю. Ковалів та ін. (Ковалів, 2009). Дуже цінним є документальний доробок В. Денисюка, який у своїй книзі «Творці дива» описав діяльність та історію Волинського академічного обласного театру ляльок (Денисюк, 2002). Не менш ґрунтовним є дослідження Міжнародного фестивалю «Різдвяна містерія», який є вагомою частиною історії не лише Волинського театру ляльок, а і українського лялькарства в цілому. Проте наразі немає матеріалів, які б описували творчу діяльність Волинського театру ляльок саме в історичному контексті, що підкреслює актуальність дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати еволюцію Волинського академічного обласного театру ляльок у період 1975–2025 років у контексті культурних трансформацій України, визначити основні репертуарні та ідейні напрями театру, простежити зміни сценічної естетики та взаємодію з різними глядацькими аудиторіями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Волинський академічний обласний театр ляльок розпочав свою діяльність у жовтні 1975 року. Цей період тісно пов'язаний з естетикою соціалістичного реалізму, який, за спостереженням Ю. Коваліва, слід інтерпретувати крізь призму об'єктивного історизму як неоднозначне явище, покликане передусім виконувати ідеологічні функції: «Єдиною силою, зацікавленою в існуванні цього “творчого методу”, була компартія, котра завжди розглядала його як зручний засіб контролю над діяльністю письменників. Свідчення цьому – її регулярні безпрецедентні резолюції й постанови, які безпосередньо одержавнювали мистецтво, відбираючи в нього його сутність, нічого не додаючи навзаємін» (Ковалів, 2009, с. 28). Під владним контролем опинилися не лише літературні практики, а й інші мистецькі напрями, зокрема театр ляльок.

Саме за часів СРСР часто вживаним став термін «ляльковий театр», який абсолютно некоректно закріплював уявлення про мистецтво лялькарства як «несправжнього» або «іграшкового» театру. Безумовно, таке підсвідоме знецінення корелювало з функціональними обмеженнями, які тогочасне керівництво наклало на державні театри ляльок. Йдеться про стереотип, що сформувався у радянську добу і зберігся дотепер – сприйняття театру ляльок виключно

як мистецтва для дітей. Ця тенденція мала глибоке ідеологічне підґрунтя, адже влада свідомо поділила глядацьку аудиторію між театрами: драматичні театри орієнтувалися на дорослих, підлітки відвідували театри юного глядача, а на театри ляльок була покладена найвідповідальніша з точки зору просування у маси ідеологічних настанов місія – грати вистави для найменших. Саме дитяча психіка найкраще піддається впливу, тож першочергова мета театру говорити про духовні цінності та людські переживання поступово трансформувалась у поверхневу дидактику та, щонайгірше – в інструмент політичної пропаганди. Цей механізм виразно простежується на прикладах перших вистав Волинського академічного обласного театру ляльок.

Найпершою прем'єрою театру, що відбулась 19 березня 1976 року, стала вистава за текстом Н. Давидової «Військова таємниця» в режисурі С. Мохова, дуже яскраво демонструвала мистецькі реалії того часу. Зі слів заслуженого артиста України П. Савоша, який служить Волинському театру ляльок з дня його заснування та безпосередньо був задіяний у цій постановці, ця вистава розповідала про хлопчика Кібальчиша, який разом з друзями ризикував власним життям задля збереження військової таємниці та захисту держави (Лавриненко, 2025). Головні персонажі п'єси – діти, які були втіленням «нової людини» – терміну, який описував образ «ідеального» громадянина СРСР з усіма тими чеснотами, які були корисними тогочасній владі. За сюжетом, вони ризикували власним життям, щоб зберегти військову таємницю, тим самим рятуючи державу. Така самопожертва в п'єсі подана не як щось трагічне, а як характерна риса позитивного героя. «“Новий антропологічний тип” став ідеологічним проектом радянської влади, метою якої було перекодування людини, створення нових стереотипів та нових поведінкових програм (звідси і теорія Леніна про радянську людину як коліщатко та гвинтик). Література стала частиною політичного проекту, що мав на меті створення «нової людини» як людини системи. Соцреалістичний літературний герой став центральним текстотвірним механізмом та визначав систему соцреалістичного канону» – вважає українська літературознавиця У. Федорів (Федорів, 2016, с. 82).

Проте, не лише за такими відверто пропагандистськими назвами вистав був схований радянський наратив. Ще одним прикладом впливу соцреалізму на мистецтво стала вистава за твором В. Рабадана «Маленька фея», прем'єра якої відбулась 18 грудня 1976 року. Окрім ідеї самопожертви, автор просуває культ праці на спільне благо. За сюжетом Маленька фея потрапляє у пастку до злого карлика Тьху-ти, який є уособленням ледачості та небажання допомагати державі, а ідеологія СРСР якраз була спрямована на виховання людини, що буде робити все на користь державі, навіть якщо це шкодить її життю.

Також у контексті радянських наративів показовим прикладом є п'єса «Гусеня» російської драматургині Н. Гернет, яка свого часу була дуже популярною серед режисерів театрів ляльок, завдяки інтерактивним прийомам. Водночас сюжет твору містить деструктивні моделями поведінки. Зокрема, у тексті простежуються сцени фізичного насильства, коли героїня у жартівливій формі лупцює свого домашнього улюбленця, а також демонструється перекладанням відповідальності на дитину: маленьку дівчинку відправляють саму до лісу пасти гусеня, а вона в свою чергу просить про це інших дітей і засинає. Подібні патерни, які сьогодні оцінюються як неприйнятні, у радянський період були поширеним явищем, що визначало етичний і виховний контекст значної частини репертуару.

Варто відзначити, що в радянському періоді творчості Волинського театру ляльок також були несподівані та навіть сміливі для того часу рішення. 30 листопада 1980 року на сцені театру відбулась прем'єра вистави «Божественна комедія» І. Штока в режисурі заслуженого артиста України Ю. Сікало. Ця вистава відкрила репертуар для дорослих у Волинському театрі ляльок, зробивши спробу зламати нав'язані стереотипи. Наступна така спроба відбулась у 1988 році режисером А. Поляком, який здійснив постановку вистави «Завтра була війна». З того часу колектив театру став частіше звертатись до дорослої аудиторії. У 1989 році відбулась прем'єра вистави «Каштанка» за А. Чеховим, режисер – В. Богданець. У 1990 році з чотирьох нових постановок дві були виставами для дорослих. Першою стала моновистава за творами Т. Шевченка «Я так люблю її,

мою Україну убогу...» у режисурі заслуженого артиста України А. Поляка. Варто зазначити, що ця вистава досі живе в репертуарі Волинського академічного обласного театру ляльок та вже 35 років популяризує шевченкове слово серед глядачів. У листопаді того ж року театр знову звернувся до української класичної літератури: відбулась прем'єра вистави «Лісова пісня» за Лесею Українкою, режисер – А. Поляк. Цю постановку також і сьогодні можна побачити в репертуарі театру.

Поступово репертуар Волинського театру ляльок наповнювався українськими текстами: В. Лис та Н. Гуменюк «Господар нашого двору», Б. Жолдак «Я козак Мамай безсмертя здобував», О. Олесь «Бабуся та ведмідь» та інші. Початок пострадянського періоду театру відзначився зверненням колективу до української лялькарської традиції Вертепу. 24 грудня 1992 року відбулась прем'єра сценічного дійства «Український вертеп» у режисурі заслуженого артиста України С. Єфремова, який також став автором сценічного тексту. Проте на цьому дослідження нашої традиції не зупинилось. Засновником театру Д. Поштаруком було прийнято рішення про проведення на базі театру Міжнародного фестивалю театрів ляльок «Різдвяна містерія». Сприяло цій події знайомство Д. Поштарука з тогочасним президентом УНІМА, польським лялькарем та теоретиком Х. Юрковським. «Так, слово за словом, ми прийшли до думки спробувати відновити перервану традицію українського Вертепу, що була заборонена комуністично-атеїстичною ідеологією, але жила в серцях та душах патріотично налаштованих українців. Були на Волині люди, які потайки тримали у схованках вертепні скриньки, пам'ятали тексти вертепного дійства, що передавались предками з уст в уста. Отже, вирішили провести Міжнародний фестиваль театрів ляльок з виставами на Різдвяну тему, а з метою дослідження витоків Вертепу, цього величного скарбу людської цивілізації, феноменального явища духовної культури слов'янських народів, організувати науковий симпозіум на тему: “Традиції різдвяної драми в театрі ляльок”» – розповідав Д. Поштарук (Поштарук, 2025). Фестиваль відбувся шість разів з 1993 по 2006 роки. На волинській сцені було зіграно 56 вистав лялькарів з Франції, Іспанії, Польщі, Німеччини, Канади, Білорусі,

України тощо. І до сьогодні фестиваль «Різдвяна містерія» згадується українськими лялькарями та театрознавцями як цінний феномен не лише для мистецтва театру ляльок України, а і нашої культури загалом (Лапчук, 2015, с. 91).

У довоєнний період театр, вже необмежений радянською цензурою та дискурсом, продовжував розвиватись та досліджувати свої забуті можливості. На сцені продовжували з'являтися постановки для дорослих – «Камінний господар» за Л. Українкою в режисурі польського режисера В. Рудзкі. Варто зазначити, хоча вистава була реалізована в «живому плані», проте, посідає неабияке місце на сцені театру ляльок. Для дорослих були створені вистави «Фауст, або лиш той життя і волі гідний...» за Й. В. Гете в адаптації режисера Ю. Босого; вистава «На Івана Купала» за однойменним твором М. Гоголя; «Тарас» за Б. Стельмахом; «Маленький принц» А. де С. Екзюпері.

Аналізуючи драматургічну складову вистав довоєнного періоду ми можемо спостерігати зріст цікавості до української та світової класики. Серед ідей, піднятих у виставах, залишались актуальними цінність дружби, взаємоповаги, розвитку. Проте, з настанням повномасштабної війни у 2022 році, курс театру змінився на сучасні тексти та формати. Дедалі частіше здавалося б знайомих сюжетах, лунали антивоєнні та патріотичні підтексти. Зокрема у виставі 2023 року «Ріпка або казка на городі» режисерки Л. Гарлінської у фіналі звучить фраза «І проженемо усіх ворогів з нашої землі». У виставі мова йде про негативного персонажа п'єси – Будяка. Проте у контексті часу ми сприймаємо цей вислів як метафору на росіян.

Така ж метафоризація у виставі «Казка про рудого чорта та козацький рід» за С. Лірником, сучасним українським автором, у постановці М. Урицького. Сюжет вистави розповідає про боротьбу козака з бісовим родом, який хитрістю намагається захопити козака в полон. Проте своєю кмітливістю козак перемагає чорта, а у фіналі вистави лунає «Немає переводу козацькому роду».

Вистава «Зоряні колісанки» за народними українськими колисковими у постановці К. Лавриненць є першою спробою до ближчої взаємодії з глядачем. За словами режисерки, «вистава стала для нас досить цікавим

експериментом, адже це зовсім новий формат для театру. Імерсивна вистава в якій глядач є безпосереднім учасником дії». (Волинський академічний обласний театр ляльок, 2025). Імерсивність дозволяє використати у виставі арт-терапевтичні практики, що набули неабиякої актуальності у зв'язку з щоденною травматизацією українців війною. Окрім того, вистава побудована на етнічних текстах колискових з різних регіонів України – Волині, Нижнього Побужжя, Північної Наддніпрянщини, Краматорського району, Харківщини тощо. Головний персонаж – котик з відомої української колискової «Котику сіренький», який подорожує колисковими з різних регіонів України, шукаючи свій дім. Такий наратив є співзвучним з реаліями вимушено переселених осіб в час війни, що були змушені покинути свій дім і живуть з відчуттям постійного пошуку «дому», що робить виставу актуальною. А етнічні мотиви різних регіонів дозволяють кожному глядачеві подумки відшукати та повернутись додому.

Волинський театр ляльок продовжує ламати стереотипи минувшини, які і сьогодні залишаються актуальними. У листопаді 2024 року відбулась прем'єра вистави «Як кохався Дон Перлімплін з Белісою в саду» за текстом Г. Лорки у режисурі В. Гури. «Зараз все покоління лялькарів бореться за те, щоб залучити глядачів до театру ляльок. І показати, що ляльки – це не є дитяча лиш забавка, це дуже широкий спектр фантазії. І наша задача як молодого покоління, скажімо так, донести це» – підкреслює режисер. (Кравчук, 2024). Не зважаючи на обставини сьогодення, вистава знайшла відгук серед глядачів та доповнила репертуар для дорослих. Наприкінці 49-го театрального сезону колектив театру знову звернувся до дорослого глядача із виставою «ВсеСвіт». Постановка поєднує у собі заклик до збереження екології планети та збереження людяності в суспільстві. «За ними у світ приходить людина. Маленька. Боязка. Вона ще не знає, що робити з собою і цим Світом. З кожним кроком людина зростає, а зростаючи – підкорює. Усе, що було живим і цілісним, поволі стає її здобиччю. Дар перетворюється на власність» (Бондарчук, 2025).

Висновки. Волинський академічний обласний театр ляльок пройшов півстолітній шлях розвитку, який відображає загальні тенденції культурних трансформацій в Україні – від

реалізації радянських ідеологічних наративів до формування сучасного багатопланового театру, відкритого до експериментів та нових форм взаємодії з аудиторією. Аналіз репертуару демонструє здатність театру поєднувати традиційні українські мотиви, класичну українську та світову драматургію, забезпечуючи художньо-естетично насичені постановки для дітей та дорослих. Впровадження сучасних форм, таких як імерсивні вистави, інтерактивні постановки та використання патріотичних і етнокультурних наративів, свідчить про його здатність адаптуватися до нових соціокультурних викликів, зберігаючи при цьому

національні традиції лялькарства та формуючи культурну ідентичність. Драматургічні та сценічні рішення свідчать про баланс між художньою експериментальністю та просвітницькою, виховною функцією театру, що робить його репертуар значущим для розвитку театрознавства, культурології та мистецької освіти. У результаті Волинський академічний обласний театр ляльок не лише відтворює історичні традиції, а й виступає платформою для соціальних, етичних і культурних дискурсів, зберігаючи та популяризуючи національну спадщину, а також утверджуючи власну значущість у сучасному соціокультурному просторі України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Біленька А. Сценічне слово у театрі ім. Івана Франка у контексті історико-культурного процесу. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2022. № 2. С. 74–79.
2. Бондарчук М. Вистава-тригер, яка бере за живе. *Misto.Media*. 06.07.2025. URL: <https://misto.media/articles/kolonka/2456-koly-planeti-bolyt-pro-shcho-krychyt-vsivit-teatru-lialyok> (дата звернення: 27.08.2025).
3. Волинський академічний обласний театр ляльок. Створення імерсивної вистави «Зоряні колисання» для дітей молодшого дошкільного віку, 2024. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Xb82L8kbTwM> (дата звернення: 27.08.2025).
4. Денисюк В. Творці дива. Нариси з історії Волинського театру ляльок і Міжнародних фестивалів «Різдвяна містерія». Луцьк: Надстир'я, 2002. 160 с.
5. Добровольська, Т. Розвиток Львівського національного театру імені Марії Заньковецької у 50-70-х роках ХХ століття: художні процеси та історичний контекст. *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії*, 2016. С. 127–139.
6. Ковалів Ю. «Соцреалізм» – глухий кут історії літератури. *Слово і час*. 2009. С. 28.
7. Косаченко, В. Чернігівський обласний молодіжний театр. *Сіверянський літопис*. Чернігів, 2024. С. 70–80. DOI: <https://doi.org/10.58407/litopis.240508>.
8. Кравчук А. Прем'єрний та ексклюзивний показ вистави «Як кохався дон Перлімплін з Белісою в саду» запланований на 24 листопада. *Misto.Media*. 24.11.2024. URL: <https://misto.media/news/783-u-lutsku-v-teatri-lialyok-pokazut-vystavu-dlia-doroslykh> (дата звернення: 27.08.2025).
9. Лавриненко К. Інтерв'ю з Петром Савошем від 20.08.2025, Луцьк. Особистий архів автора.
10. Лапчук О. Фестивальне життя Луцька на зламі тисячоліть: як це відбувалося. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк, 2015. № 7. С. 88–93.
11. Поштарук Д. Міжнародний фестиваль «Різдвяна містерія». URL: <https://puppet.volyn.ua/event/2/> (дата звернення: 27.08.2025).
12. Федорів У. М. Соцреалістичний канон в українській літературі: механізми формування та трансформації: дис. ... канд. філол. Наук: 10.01.06. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2016. 227 с.

REFERENCES:

1. Bilenka, A. (2022). *Stsenichne slovo u teatri im. Ivana Franka u konteksti istoriko-kulturnoho protsesu* [Stage word in the Ivan Franko Theater in the context of the historical and cultural process]. *Visnyk Natsionalnoi Akademii Kerivnykh Kadriv Kultury i Mystetstv – Bulletin of the National Academy of Cultural and Artistic Management*, 2, 74–79. [in Ukrainian].
2. Bondarchuk, M. (2025). *Vystava-tryher, iaka bere za zhyve* [Trigger performance that touches the soul]. *Misto.Media*. Retrieved August 27, 2025, from <https://misto.media/articles/kolonka/2456-koly-planeti-bolyt-pro-shcho-krychyt-vsivit-teatru-lialyok> [in Ukrainian].
3. Volynskyi Akademichnyi Oblasnyi Teatr Lialok. (2024). *Stvorennia imersyvnoi vystavy "Zoriani kolyskanky" dlia ditei molodshoho doshkilnoho viku* [Creation of the immersive performance "Starry Lullabies" for younger preschool children]. *YouTube*. Retrieved August 27, 2025, from <https://www.youtube.com/watch?v=Xb82L8kbTwM> [in Ukrainian].
4. Denysyuk, V. (2002). *Tvortsy dyva* [Creators of the miracle]. Kyiv, Ukraine: Molod. [in Ukrainian].

5. Dobrovolska, T. (2016). Rozvytok Lvivskoho natsionalnoho teatru imeni Marii Zankovetskoi u 50-70-kh rokakh XX stolittia: khudozhni protsesy ta istorychnyi kontekst [The development of the Maria Zankovetska Lviv National Theatre in the 1950s–1970s: Artistic processes and historical context]. *Ukrainske mystetstvoznavstvo: materialy, doslidzhennia, retsenzii* – Ukrainian Art Studies: Materials, Research, Reviews, 16, 127–139 [in Ukrainian].
6. Kovaliv, Y. (2009). *Sotsrealizm – hluhyi kut istorii literatury* [Social realism – a dead end in literary history]. *Slovo i chas*, 28. [in Ukrainian].
7. Kosachenko, V. (2024). Chernihivskyi oblasnyi molodizhnyi teatr [Chernihiv Regional Youth Theatre]. *Siverianskyi litopys* – Siverian Chronicle, 5, 70–80. DOI: <https://doi.org/10.58407/litopys.240508> [in Ukrainian].
8. Kravchuk, A. (2024). *Premiernyi ta eksklyuzivnyi pokaz vystavy “Yak kokhavsia don Perlimplin z Belisoiu v sadu” zaplanovanyi na 24 lystopada* [Premiere and exclusive show of the performance “How Don Perlimplin Loved Belisa in the Garden” scheduled for November 24]. *Misto.Media*. Retrieved August 27, 2025, from <https://misto.media/news/783-u-lutsku-v-teatri-lialyok-pokazut-vystavu-dlia-doroslykh> [in Ukrainian].
9. Lavrynets, K. Interview with Petro Savosh, August 20, 2025. Lutsk. Personal archive of the author [in Ukrainian].
10. Lapchuk, O. (2015). Festyvalne zhyttia Lutska na zlami tysiacholit: yak tse vidbuvalosia [Lutsk Festival Life at the turn of Millennium: how it was.]. *Naukovyi visnyk Shkhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky* – Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University, (7), 88-93. Lutsk [in Ukrainian].
11. Poshtaruk, D. (2025). *Mizhnarodnyi festival “Rizdviana misteriiia”* [Internatioan festival “Christmas mystery”]. Retrieved August 27, 2025, from <https://puppet.volyn.ua/event/2/> [in Ukrainian].
12. Fedoriv U. M. (2016). *Sotsrealistchnyi kanon v ukrainskii literaturi: mekhanizmy formuvannia ta transformatsii* [Socialist realist canon in Ukrainian literature: Mechanisms of formation and transformation] Candidate’s thesis, Ivan Franko Lviv National University. Lviv [in Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 17.09.2025

Дата публікації: 07.11.2025